

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАМА ТАМАГЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТӘМТЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАРЫ

2021 елның 30 апреле

№17

**Татарстан Республикасы Кама
Тамагы муниципаль районының
Тәмте авыл жирлегендә инициатив
проектларны күрсәтү, кертү,
тикшерү һәм карау тәртибен раслау
турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясы нигезендә, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының «Тәмте авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл жирлеге Советына таянып, карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл жирлегендә инициатив проектларны күрсәтү, кертү, тикшерү һәм карау тәртибен кушымтада бирелгән тәртиптә расларга.

2. Әлеге карарны веб-адрес буенча Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru>.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

**Тәмте авыл жирлеге башлыгы,
Тәмте авыл жирлеге Советы рәисе**

И.А.Зиновьев

Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль
районы Тәмте авыл җирлеге
Советының 2021елның 30
мартындагы 17 номерлы
карары белән расланган.

**Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл
җирлегендә инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, тикшерү һәм карау**

ТӘРТИБЕ

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Әлеге Тәртипне җайга салу предметы

1. Әлеге Тәртип «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының «Тәмте авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставы нигезендә инициатив проектларны күрсәтүгә, кертүгә, фикер алышуга, карауга, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуга бәйле барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне җайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен күрсәтелә торган инициатив проектларны кертү, тикшерү, карау һәм сайлап алу белән бәйле мөнәсәбәтләргә әлеге Тәртипнең нигезләмәләре, Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты белән башкасы каралмаган булса һәм алар нигезендә Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Тәмте авыл җирлеге Советының кабул ителгән карарлары белән кулланылмый.

2 статья . Инициатив проектлар

1. Әлеге Тәртиптә инициатив проект дигәндә Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының «Тәмте авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә яшәүчеләргә (алга таба - муниципаль берәмлек) муниципаль берәмлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме аңлашыла, җирле әһәмияттәге яисә җирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча.

2. Инициатив проектта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

- 1) муниципаль берәмлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;
- 2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
- 3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;
- 4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәкле чыгымнарның алдан исәпләве;
- 5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары; әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

6) инициатив түлөөлөрнөң планлаштырыла торган күлөмөннөн тыш, инициатив проектны гамөлгө ашыруга әлеге акчаларны куллану күздө тотылган очракта, муниципаль берәмлекнең бюджет чаралары күлөмөнә күрсәтү;

7) муниципаль берәмлек территориясенә яисә аның чикләрендә әлеге Тәртипнең 3 статьясы нигезендә инициатив проект гамөлгө ашырылачак өлешен күрсәтү.

3. Инициатив проект әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмөләрне үз эченә алган проектны тасвирлауны үз эченә ала, аңа инициатор карары буенча график һәм (яисә) табличный материалларга кушымта итеп бирелергә мөмкин, проектны тасвирлауның һәм аны тутыруның яқынча рәвешә муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

3 статья. Халык мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар гамөлгә ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1. Инициатив проектлар тулаем муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбөндәге территорияләрдәге халык мәнфәгатьләрендә гамөлгә ашырылырга мөмкин:

- 1) торак пункт;
- 2) торак пунктлар төркеме.

2. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү буенча инициатив проектларны гамөлгә ашыру максатларында муниципаль берәмлек башкарма комитеты карары белән (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы карар белән) муниципаль берәмлек территориясен өлешләргә (округ) бүлү каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта инициатив проектлар муниципаль берәмлек территориясенә (округының) тиешле өлешә чикләрендә күрсәтелә, тикшерелә һәм гамөлгә ашырыла.

2 бүлек. Инициатив проектларны күрсәтү һәм тикшерү

4 статья Проект инициаторлары

1. Инициатив проектны кертү инициативасы белән түбөндәгеләр чыгыш ясарга хокуклы:

- 1) уналты яшькә житкән һәм муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче кимендә ун граждан булган инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем);
- 2) территориаль ижтимагый үзидарә органнары;
- 3) авыл торак пунктының старостасы.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба - проект инициаторлары):

- 1) инициативалы проект әзерлиләр;
- 2) инициативалы проект буенча фикер алышуны оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсә буенча гражданның фикерләрен ачыклауны тәэмин итәләр;
- 3) инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына кертәләр;
- 4) инициатив проектны гамөлгә ашыруны контрольдә тотуда катнашалар;
- 5) әлеге Тәртиптә һәм муниципаль берәмлекнең аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукый актларында билгеләнгән башка хокукларны гамөлгә ашыралар һәм бурычларны башкаралар.

3. Инициатив төркем төзү һәм аның тарафыннан әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү беркетмә белән рәсмиләштерелә,

беркетмәнең яқынча рәвеше муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан расланьрга мөмкин.

4. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар территорияль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә территорияль ижтимагый үзидарә органнары булып торучы проект инициаторлары тарафыннан кабул ителә.

5. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар ижтимагый берләшмәләр булып торучы проектынң инициаторлары тарафыннан аларның гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5 Статья. Инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданныр фикерен ачыклау

1. Инициатив проект инициативалы проектын гамәлгә ашыру күздә тотыла торган муниципаль берәмлек халкы яисә анынң өлешендә яшәүчеләр тарафыннан хупланырга тиеш.

2. Проект инициаторы түбәндәге рәвешләрдә инициатив проектын хуплау мәсьәләсе буенча гражданнырның фикерләрен ачыклауны оештыра:

1) гражданныр жыенында инициатив проектын карау;

2) гражданныр жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территорияль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданныр жыелышында яисә конференциясендә инициатив проектын карау;

3) гражданнырдан сораштыру үткөрү;

4) инициативалы проектын хуплап гражданныр имзаларын жыю.

3. Проектнынң инициаторы инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнырнынң фикерен ачыклаунынң берничә төреннән файдалану турында карар кабул итәргә хокуклы.

Статья 6. Инициатив проектларнын күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданныр жыелышы

1. Инициатив проектын күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданныр жыелышы (алга таба - жыелыш) проект инициаторы карары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Жыелыш муниципаль берәмлек территориясе өлешендә үткәрелә, анынң халкы мәнфәгатләрендә инициатив проектын гамәлгә ашыру планлаштырыла. Инициатив проектын гамәлгә ашыру тулаем алганда муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатләрендә планлаштырыла икән, муниципаль берәмлек территориясенең төрле өлешләрендә берничә жыелыш уздырылырга мөмкин.

3. Жыелышта уналты яшыкә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

1) Жыелыш көндезге формада - көннең көн тәртибе мәсьәләләре буенча фикер алышу һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү өчен халыкнынң бергә булуы рәвешендә уздырыла

4. Бер жыелышта берничә инициативалы проект каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта жыелышны оештыру һәм уздыру буенча хокук һәм бурычлар проектлар инициаторлары тарафыннан бергә гамәлгә ашырыла.

5. Жыелыш үткөрү, документлар әзерләү һәм тарату чыгымнары, проект инициаторы.

6. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты проект инициаторына жыелыш үткөрүдә ярдәм күрсәтә, шул исәптән аны үткөрү өчен бушлай бина бирә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты карары белән жыелышлар үткөрү өчен бирелә торган биналарнынң исемлеге билгеләнергә мөмкин.

7. Жыелыш катнашучылар саны 50 кешене тәшкил иткәндә хокуклы дип санала.

7 Статья. Жыелышны үткөрүгө эзерлек

1. Жыелышны уздыру турында проект инициаторының карарында түбөндөгелер күрсөтелә:

- 1) жыелыш үткөрелә торган инициатив проект;
- 2) жыелышны уздыру рәвеше (көндөзгө);
- 3) жыелышның көн тәртибе;

4) жыелышны уздыру датасы, вакыты, урыны, ә махсус рәвештә узган очракта - шулай ук тавыш бирүгә куелган мәсьәлеләр буенча халыкның карарларын кабул итү тәмамлану датасы, һәм мондый карарлар тапшырылырга тиешле урын яисә адрес, йә тавыш бирүгә куелган мәсьәлеләр буенча тавыш бирү өчен махсуслаштырылган сайттан файдалану турында карар;

5) көндөзгө формада үткөрелә торган жыелышта катнашучыларның фаразланган саны;

6) жыелыш үткөрелә торган территориядә яшәүчеләргә мәгълүмат бирү ысуллары, аны уздыру турында.

2. Проектны башлап жиберүче муниципаль берәмлекнең Башкарма комитетына жыелыш үткөрү турында аны уздыру көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча язма хәбәрнамә жиберә.

3. Жыелышны уздыру турында хәбәрдә түбөндөгелер күрсөтелә:

1) проект инициаторы турында белешмеләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмеләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны);

2) әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмеләр;

3) проектның фамилиясе, исеме, атасының исеме, телефон номеры, проектның инициаторлары жыелышны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә бирү функцияләрен үтәргә тиеш.

4) жыелыш үткөрүдә ярдәм итү турында үтенеч, шул исәптән уздыру өчен урын бирү турында да.

4. Жыелышны уздыру турында хәбәрнамәгә проект инициаторы һәм проектның инициаторы аны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә бирү функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар тарафыннан имза салына. Инициатив төркем исемнән жыелыш үткөрү турында хәбәрнамәгә инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә функциясен үтәргә вәкаләтле затлар имза сала.

5. Жыелышны уздыру өчен урын бирү турында үтенеч булган очракта, муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты хәбәр кәргән көннән алып өч көн эчендә бина бирү мөмкинлеге турында проект инициаторына хәбәр итә яисә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртәргә тәкъдим итә. Проектның инициаторы күрсәтелгән тәкъдимне алган көннән алып өч көн эчендә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртүгә ризалыгы яисә килешмәве турында хәбәр итәргә тиеш.

6. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты жыелышны уздыру турында белешмеләр урнаштыра, шул исәптән инициатив проект белән танышу тәртибе турында, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә бүлектә яисә махсуслаштырылган сайтта:

1) жыелыш үткөрү турында хәбәрнамә кәргән көннән соң өч көн эчендә;

2) жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртү турындагы тәкъдим белән проект инициаторы ризалыгын алганнан соң ике көннән дә соңга калмыйча.

7. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты жыелыш үткөрүдә ярдәм итү проекты инициаторын күрсәтү максатларында вәкаләтле вәкил билгеләргә хокуклы.

Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты вәкаләтле вәкилен билгеләп кую турында проект инициаторына алдан ук хәбәр итә.

8 статья **Жыелышны көндөзгә формада уздыру тәртибе**

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданны муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты раслаган форма буенча исемлек төзеп теркәүне тәмин итә. Жыелышта катнашкан гражданны исемлеге жыелыш беркетмәсенә аерылгысыз өлеш булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибенә караган мәсьәләләр буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Көн тәртибәндәге мәсьәләләр буенча карарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рәис һәм секретарь сайлана.

4. Рәис жыелышны алып бара, көн тәртибәндәге мәсьәләләрне игълан итә, катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелышта кабул ителгән карарларны формалаштыра, аларны тавыш бирүгә куя, тавыш бирү нәтижәләрен игълан итә.

5. Секретарь жыелыш беркетмәсе алып бара, анда жыелыш кабул иткән барлык карарлар чагылдырыла, алар буенча тавыш бирү нәтижәләре күрсәтелә. Жыелыш протоколына секретарь һәм жыелыш рәисе имза сала.

6. Жыелыш беркетмәсендә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) жыелышны уздыру урыны һәм вақыты;
- 2) жыелышта катнашкан гражданны саны;
- 3) яшәу урынын күрсәтеп, жыелыш рәисе һәм секретаре турында белешмәләр;
- 4) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлегә;
- 5) көн тәртибенә кагылышлы карарлар кабул ителде.

9 Статья. **Инициатив проектларны күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданны конференциясе үткөрү**

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган 16 яшькә житкән территориядә яшәүчеләрнең саны 1000 кешедән артып киткән очракта, инициатив проектларны күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданны конференциясе (алга таба - конференция) уздырылырга мөмкин.

2. Конференция әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, әлеге Тәртипнең 6 - 8 статьяларында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

3. Әлеге Тәртипнең 7 статьясындагы 1 өлешендә каралган нигезләмәләр белән беррәттән конференция үткөрү турында проект инициаторы карарында түбәндәгеләр күрсәтелергә тиеш:

1) делегацияләренә сайлау вәкиллеге нормасы, ул 16 яшькә житкән территориянең 100 кешесеннән 1 делегаттан ким була алмый;

2) делегатларны сайлау өчен жыелышлар үткөрү сроклары һәм тәртибе.

4. Конференция беркетмәсенә аерылгысыз өлеш булып делегатларны сайлау турында жыелыш беркетмәләре тора.

10 статья. **Инициатив проектларга ярдәм йөзеннән гражданны имзаларын жыю**

1. Инициатив проектларны хуплап гражданны имзаларын жыю (алга таба - имзалар жыю) проект инициаторы тарафыннан үткөрелә.

2. Инициатив проектларны хуплап имзалар саны, инициатив төркем әгъзаларының имзаларын да кертеп, кимендә егерме бишне тәшкил итәргә тиеш.

3. Имзалар түбөндөгө тәртиптө жыела:

1) имзалар аларны имза кәгазенә кертү юлы белән жыела, аның рәвеше муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана;

2) имза кәгазендә имзалар жыюны гамәлгә ашыручы инициатив проект күрсәтелә;

3) имза кәгазендә кеше имзасы һәм аны кую датасы куела. Имза һәм аны кую датасын кеше үз кулы белән куя. Имза кәгазендә үз имзасын куйган кеше турындагы белешмәләр имзалар жыюны гамәлгә ашыручы зат үтенече буенча имза кәгазенә кертелгә мөмкин. Күрсәтелгән белешмәләр бары тик кулъязма ысул белән генә кертелә, бу чакта карандашлар куллану рөхсәт ителми;

4) кеше бер үк инициатив проектны хуплап бер генә тапкыр имза куярга хоуклы;

5) һәр имза кәгазе имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторының имзалары белән таныкланырга тиеш. Имза кәгазен таныклаганда, имзалар жыюны башкарган проект инициаторы вәкиле үз кулы белән фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туу датасын, яшәү урыны адресын күрсәтә, шулай ук имзасын һәм аны кую датасын күрсәтә;

6) Имзалар жыйганда, имза кәгазенең алгы ягын һәм арткы ягын тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта арткы як имзаларның бердәм нумерациясе белән алгы якның дәвам булып тора, ә таныклау имзалары һәм имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында белешмәләр имза кәгазенең арткы ягына соңгы имзадан соң ук куела;

7) Имзалар жыйганда һәр кешенең "Шәхси мәгълүматлар турында" Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

11 статья. **Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында аларның фикерен ачыклау өчен граждандардан сораштыру үткөрү**

1. Әлеге инициативалы проектка (алга таба - сораштыру) ярдәм итү турында граждандарның фикерен ачыклау өчен, инициатив проект муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатьләрендә тулаем алганда гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән очракта, муниципаль берәмлек халкы инициативасы буенча соратып алына.

1. Сораштыруны билгеләү өчен проект инициаторы муниципаль берәмлек Советына гариза жибәрә, анда түбөндөгеләр күрсәтелә:

1) инициативалы проект, аңа карата сораштыру уздыру тәкъдим ителә;

2) проект инициаторы тәкъдимнәре:

а) сораштыру үткөрү датасы һәм сроклары турында;

б) сораштыру үткөргәндә тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) сорауны (сорауларны) формулировкалау турында;

в) сораштыру үткөрү методикасы турында;

г) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;

3) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны).

2. Әгәр проектын инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектын инициаторы әлеге Тәртипнең 4 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар булса, гариза проект инициаторының вәкаләтле заты һәм муниципаль берәмлекнең кимендә 10 кешесе тарафыннан имзалана. Бу очракта гаризада шулай ук гаризаны имзалаган затлар турында белешмәләр (фамилияләре, исемнәре, әтисенең исеме, аларның яшәү урыны яки булу урыны турында белешмәләр) күрсәтелә.

3. Муниципаль берәмлек Советы гариза кәргән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча аны карый һәм сорашып белешүне билгеләү турында яисә сорашып белешүне билгеләүдән баш тарту турында карар кабул итә.

4. Сораштыруны билгеләүдән баш тарту өчен әлеге статьяда билгеләнгән сораштыру уздыру турындагы инициативаны күрсәтү тәртибен бозу нигез була, әгәр жибәрелгән хокук бозулар инициативаны күрсәтүдә катнашкан муниципаль берәмлек халкының ихтыяр белдерү нәтижәләрен дәрәс итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә.

5. Инициатив проектларны күрсәтү мәсьәләләре буенча граждандан сораву муниципаль берәмлекнең норматив-хокукий актында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

6. Сораштыруда 16 яшькә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган муниципаль берәмлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

7. Сораштыру нәтижәләре муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты проект инициаторы белешмәләрен алар чыгарылганнан соң 3 эш көненнән дә соңга калмыйча житкерә.

3 бүлек. **Инициатив проектларны кертү һәм карау**

12 статья. **Инициатив проектларны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына кертү**

яисә аны күчәрәп жибәргәндә кыйммәте игълан ителгән почта аша жибәрелә һәм капитал салуны тасвирлай.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендә, муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан күрсәтелгән документларны алу көне проектны кертү датасы булып тора.

4. Әгәр документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты белән эш итәргә вәкаләтле зат тарафыннан муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына турыдан-туры муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына тапшырылса, күрсәтелгән затка, муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты исемлегә һәм аларны алу датасын күрсәтеп, документлар алуда расписка бирелә. Расписка документларны алган көнне муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан бирелергә тиеш.

13 статья. **Инициатив проектларны карау комиссиясе¹**

1. Инициатив проектларны карау комиссиясе (алга таба - комиссия) инициатив проектларның социаль-иқтисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алуны уздыру максатларында төзелә.

2. Комиссия 5 кешедән тора.

3. Комиссиянең персонал составы муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты карары белән билгеләнә. Комиссия әғзаларының гомуми саныннан яртысы муниципаль берәмлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия кабул итә торган карарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр конфликтлары барлыкка килү мөмкинлеген төшереп калдыру өчен төзелә.

4. Комиссия комиссия рәисеннән, комиссия рәисе урынбасарыннан, комиссия секретареннан һәм аның эшендә шәхсән катнашучы комиссия әғзаларыннан тора.

5. Комиссия рәисе:

комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлегенә жетәкчелек итә;

комиссиянең чираттагы утырышының көн тәртибе проектын формалаштыра;

комиссия әғзаларына йөкләмәләр бирә;

комиссия утырышларында рәислек итә.

---

¹ Комиссия төзү конкурс нигезендә сайлап алуны уздырган очракта гына мәжбүри.

6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары конкурс комиссиясе рәисе вазыйфаларын вакытлыча булмаган очракта башкара.

7. Комиссия секретаре:

комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәэмин итә, шул исәптән комиссия утырышына әзерлек;

комиссия әгъзаларына, комиссия утырышына чакырылган проектлар инициаторларына һәм башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын уздыру датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;

комиссия утырышлары беркетмәләрен алып бара.

8. Комиссия әгъзасы:

комиссия эшендә катнаша, шул исәптән комиссия утырышларында;

комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;

комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;

комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;

комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы утырышлар.

10. Комиссия утырышы анда әгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булу шарты белән хокукы дип санала.

11. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителә. Инициатив проектны карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проект инициаторлары аны үткөрү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект буенча фикер алышу һәм комиссия тарафыннан карарлар кабул итү проект инициаторы һәм чакырылган башка затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия карары утырышта катнашучы комиссия әгъзалары саныннан гади күпчелек тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, утырышта рәислек итүче тавыш хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары карарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия кабул иткән карар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы үзенең аерым фикерен язма рәвештә бәян итәргә хокукы, ул комиссия утырышы беркетмәсенә кушып бирелергә тиеш.

16. Комиссия утырышы нәтижәләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм комиссия утырышында катнашкан комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырышын үткәргән көннән алып өч эш көне эчендә имзаланган.

17. Комиссия секретаре комиссия утырышы беркетмәсенә имза салынган көннең иртәгесеннән дә соңга калмыйча аны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына жиберә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәэмин итүне муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

14 статья. Инициатив проектны карау тәртибе муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан

1. Инициатив проект муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан кертелгән көннән соң 30 көн эчендә карала.

2. Инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына кертү турындагы мәгълүмат, инициатив проект муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына кертелгән көннән алып өч эш көне эчендә, әлеге Тәртипнең 2 статьясындагы 2 өлешендә

күрсәтелгән белешмәләренә, шулай ук проект инициаторлары турында мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә) һәм Кама Тамагы муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына, аларны тәкъдим итү вакытын күрсәтеп, үзләренең искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен инициатив проект буенча тапшыру мөмкинлеге турында хәбәр итә.

4. Инициатив проект буенча искәrmәләренә һәм тәкъдимнәренә гомумиләштерүне комиссия гамәлгә ашыра.

5. Инициатив проектны карау нәтижәләре буенча комиссия муниципаль берәмлек башлыгына әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән карарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр булырга мөмкин.

Муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына берничә инициативалы проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлаганда, комиссия муниципаль берәмлек башлыгына конкурс нигезендә сайлап алуны оештыруны тәкъдим итә.

6. Конкурста сайлап алу әлеге Тәртипнең 15 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурста сайлап алуны үткөрү турындагы хәбәр проектлар инициаторларына тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

7. Комиссия киңәшен исәпкә алып яисә конкурс нигезендә сайлап алу нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек башлыгы түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм аның өстендә эшләүне муниципаль берәмлек бюджеты турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә муниципаль берәмлек бюджеты проектны төзү һәм карау тәртибенә (муниципаль берәмлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү) туры килә торган максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) тәртиптә дәвам итәргә;

2) Инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кайтарырга.

8. Муниципаль берәмлек башлыгы түбәндәге очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, муниципаль берәмлек уставына туры килмәве;

3) жириле үзидарә органнарының кирәкле вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив түләүләр барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар күләмендә муниципаль берәмлекнең бюджет чаралары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициативалы проектны конкурс буенча сайлап алуны узмаган дип тану.

9. Проектны карау нәтижәләре буенча карар кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча проект инициаторына жиберелә.

10. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты әлеге статьяның 8 өлешендәге 5 пункттында каралган очракта, проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны үз компетенцияләре нигезендә башка муниципаль берәмлекнең яисә дәүләт органының жириле үзидарә органы каравына тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия әгъзалары, муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасынан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү срогын билгели. Эшләп бетерелгән инициатив проект Комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнең 13 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

15 статья. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурста сайлап алуны комиссия гамәлгә ашыра.

2. Конкурста сайлап алу критерийлары түбәндәгеләр:

1) инициативалы проект хәл итүгә һәм аны гамәлгә ашыруга юнәлтелгән проблеманы ачыклауда халыкның катнашу дәрәжәсе;

2) инициативалы проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтижәлелек.

3. Конкурста сайлап алу өлегә Тәртипнең 13 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында гамәлгә ашырыла.

3.1. Конкурста сайлап алу критерийлары, аларның кыйммәтләре, аларга туры килә торган баллар һәм саллы коэффициентлар өлегә Тәртипкә кушымтада (алга таба - критерийлар) билгеләнгән.

4. Комиссия конкурс буенча сайлап алынган инициативалы проектларны ачыклау критерийлары нигезендә инициатив проектларны бәяли.

5. Конкурс нигезендә сайлап алу нәтижәләре буенча, йомгаклау билгесен исәпкә алып, комиссия инициативалы проектларны узган яисә конкурс сайлавы узмаган дип игълан итү турында карарлар кабул итә.

6. Үткән конкурс сайлавы барлык критерийлар буенча максималь суммар балл алган инициатива проекты игълан ителә.

16 статья. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында муниципаль берәмлек башкарма комитеты карары

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты житәкчесе карар чыгара.

2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турындагы карарны түбәндәгеләр карарга тиеш:

1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә (аның адресын яисә урнашу урынын күрсәтеп) төзелергә тиешле объектның исеме яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект жибәрелгән чараның исеме;

2) муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын тоту (төзү, реконструкцияләү, сатып алу, чара (чаралар) үткөрү, башкасы);

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган муниципаль берәмлек бюджеты акчаларының баш бүлүчесе исеме;

4) заказчы, төзүче исеме;

5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) гамәлгә ашыру срогы;

6) инициатив түләүләр күләме бүлеп, объектның фаразланган (чикле) бәясе яисә чараны (чараларны) уздыруга акчаларның иң чик күләме;

7) инициатив түләүләр күләмен күрсәтеп, объектның күздә тотыла торган (иң чик) бәясен яисә чараларны (чараларны) уздыруга акчаларның иң чик күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бүлү.

17 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру тәртибе

1) Комиссия утырышы беркетмәсе нигезендә муниципаль берәмлекнең муниципаль программалары координаторлары инициатив проектларны гамәлгә ашыру чараларын муниципаль берәмлек составына кертүне тәэмин итә.

1) Инициатив проектларны гамәлгә ашыру муниципаль берәмлек бюджеты акчалары исәбеннән финанслашу шартларында, инициатив проектта һәм (яисә) ирекле мөлкәти һәм (яисә) инициатив проектны гамәлгә ашыруда хезмәт катнашуында инициативалы проектта каралган күләмдә инициатив түләүләр инициативалы проект белән үз көчләре һәм (яисә) инициатив проект белән каралган күләмгә жәлеп ителгән шартларда гамәлгә ашырыла.

1) Проектның инициаторы аны гамәлгә ашыра башлаганчы муниципаль берәмлек бюджеты акчалары исәбеннән муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты белән төзелгән иганә шартнамәсе нигезендә муниципаль берәмлек бюджеты керемәнә инициатив түләүләр кертүне тәэмин итә һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты белән мөлкәтне ирекле иганә белән иганә итү шартнамәсен һәм (яисә) инициатив проектны гамәлгә ашыру буенча түләүсез хезмәт күрсәтү (эшләр башкару) шартнамәсен төзи.

1) Инициатив эшчәнлектә катнашучыларның иганә шартнамәләре төзүгә, түләүсез хезмәт күрсәтүгә (эшләр башкаруга), инициатив түләүләргә кертүгә һәм кире кайтаруга бәйле мәсьәләләр буенча үзара хезмәттәшлеге тәртибе хезмәттәшлек регламенты белән билгеләнә.

1) Инициатив түләүләргә исәпкә алу һәр проект буенча аерым башкарыла.

1) Чистартылган инициатив түләүләргә максатчан тотуны тикшереп торы Россия Федерациясе бюджет законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1) Инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышын муниципаль берәмлекнең муниципаль программалары координаторлары тикшереп тора, алар кысаларында тиешле инициатив проектларны гамәлгә ашыру каралган.

Проектның инициаторлары, муниципаль берәмлек территориясендә гражданнар жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан вәкаләтле башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны жәмәгать контролендә тотарга хокуклы.

1) Проект инициаторлары яки аларның вәкилләре товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү нәтижәләрен алуда мәжбүри катнашалар. Комиссия әгъзалары товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү нәтижәләрен кабул итүдә катнашырга хокуклы.

1) Проектның инициаторы, комиссия әгъзалары инициатив проектны гамәлгә ашыруга кабул ителгән эш барышы турында мәгълүматтан файдалану хокукына ия.

1) Инициатив проектны гамәлгә ашыру чаралары кертелгән муниципаль берәмлекнең муниципаль программалары координаторлары хисап аеннан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча ай саен юллы

Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы турында хисап бирәчәк.

1) Муниципаль берәмлекнең муниципаль программалары координаторлары инициатив проект гамәлгә ашырылган елның 31 декабренә кадәр инициатив проектны гамәлгә ашыруның тәмамлануын раслый торган документлар жиберүне (кабул итү актлары, башкарылган эшләр актлары, күрсәтелгән хезмәтләр актлары, түләүне раслый торган документлар, проектны гамәлгә ашыруга жәмәгать контролен үткөрү максатларында төркемнәр жыелышлары беркетмәләре, фотолар һ.б.) муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына.

1) Инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан карау турында, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы турында, шул исәптән акчаларны куллану турында, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның ирекле мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында, мәгълүмат стендларында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм Кама Тамагы муниципаль районының рәсми

сайтында "Интернет" мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлек бүлегендә урнаштырылырга тиеш.

1) Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында хисап, инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән алып 30 календарь көн эчендә, муниципаль берәмлекнең "Интернет" мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендәге бүлегендә мәғлүмат стендларында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм Кама Тамагы муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

18 статья. Инициатив түләүләр суммасын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе

1) Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта йә инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив түләүләрнең калган өлеше булган очракта, инициатив түләүләр аларны жирлек бюджетына күчәргән проект инициаторларына кире кайтарылырга тиеш (алга таба - кайтарылырга тиешле акчалар).

1) Проект инициаторларына кайтарылырга тиешле акчалар күләме инициатив проектны финанслауның процент нисбәтеннән чыгып исәпләнә.

1) Проектның инициаторлары, инициатив түләүләрне кире кайтару максатларында муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына банк реквизитларын күрсәтеп, акчаларны кире кайтаруга гариза бирә.

1) Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты гариза кәргән көннән алып 5 эш көне эчендә акча кире кайтара.

19 статья. «Интернет» мәғлүмат-коммуникация челтәрендә инициатив проект турында мәғлүматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм урнаштыру тәртибе

1. Инициатив проектны карау турында муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты мәғлүмат, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы, шул исәптән акчаларны файдалану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында, мәғлүмат стендларында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм Кама Тамагы районының рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

муниципаль район «Интернет» мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлек бүлегендә.

2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты хисабы мәғлүмат стендларында басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм Кама Тамагы муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлек бүлегендә инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән алып 30 календарь көн эчендә урнаштырылырга тиеш.

1. Инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына керткөндә түбәндәгеләр тапшырыла:

2) кәгазь чыганактагы һәм электрон формадагы проектның график һәм (яисә) таблич материаллары тасвирламасы;

3) инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә әлеге Нигезләмәнең 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә башка документлар, шулай ук инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда инициатив төркем исеменнән эш итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турында проект инициаторы карары;

4) гражданнар жыены, жыелышы яисә конференциясе беркетмәсе, гражданнардан сорашып белешү нәтижәләре һәм (яисә) муниципаль берәмлек халкының яисә аның бер өлешенең инициатив проектына ярдәм күрсәтүен раслый торган имзалар кәгазьләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда турыдан-туры муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына проектның инициаторы белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан турыдан-туры муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына тапшырыла,

1. Инициатив проект муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алып 30 көн эчендә карала.

2. Инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына кертү турындагы мәгълүмат мәгълүмат мәгълүмат стендларында басылып чыгарга (халыкка җиткерергә) һәм Кама Тамагы муниципаль районының рәсми сайтында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлек бүлегендә инициатив проект муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына кертелгән көннән алып өч эш көне эчендә урнаштырылырга тиеш һәм әлеге Тәртипнең 2 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән белешмәләренә, шулай ук проектның инициаторлары турында булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына, аларны тәкъдим итү вакытын күрсәтеп, үзләренең искәртмәләрен һәм тәкъдимнәрен инициатив проект буенча тапшыру мөмкинлегенә турында хәбәр итә.

3. Инициатив проект буенча кисәтүләр һәм тәкъдимнәр тәкъдим итү срогы жиде эш көне тәшкил итә. 16 яшькә җиткән муниципаль берәмлек халкы үзенең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен җибәрергә хокуклы. Күрсәтмәләр һәм тәкъдимнәр муниципаль берәмлекнең Башкарма комитетына кеше тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яисә почта аша җибәрелә.

Хәрәкәт, кертү, фикер алышу тәртибенә карата фикерләр һәм инициатив чараларны карау
проектлар Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте
авыл җирлегендә

Инициатив проектны бәяләү критерийлары

№ критерий	критерийлар төркеменә исем	критерий буенча баллар
1.	Конкурста сайлап алуны узган критерийлары, (ПКОк)	
1.1.	Инициатив проектны гамәлгә ашыру чаралар үткөрүне, бары тик өнфөгәтәргә генә хезмәт итүче объектларны төзүне (реконструкцияләүне), ремонтлауны, төзекләндерүне күздә тоту: хосусый коммерция эшчәнлегенә (шәхси предприятиеләр, бары, ресторанныр б.); дини оешмалар (чиркәүләр, мәчетләр һ.б.); аерым этник төркемнәр	
	Әйе	0
	Юк	1
1.2.	Җирлекнең бюджет акчалары суммасы 300 мең сумнан артып китә.	
	Әйе	0
	Юк	1
	"Конкурс сайлап алуны узган критерийлары" нәтиҗәләре:	<i>«Проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узган критерийлары» төркеменә кергән һәр критерий буенча проектка бирелгән баллар тапкырчыгышы</i>
2.	Рейтинг критерийлары, (Рк)	
2.1.	Инициатив проектны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлегенә:	
2.1.	Инициатив проектны гамәлгә ашыруның иҗтимагый файдасы	
	проект җирлек халкы өчен югары социаль, мәдәни, ял итү һәм башка иҗтимагый файдалы дип бәяленә: актив гражданлык позициясен, сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итә, эхлак, толерантлык, башка социаль һәм өнәмиятле сыйфатларны (чаралар, акцияләр, форумнар) үткөрүгә юнәлдерелгән; социаль өлкәдәге муниципаль объектларны төзүгә, үстерүгә һәм ремонтлауга юнәлдерелгән; иҗтимагый инфраструктура объектларын, төзекләндерү, рекреация зоналарын, социаль тарту нокталарын, халыкның күпләп ял итү урыннарын, мәдәни мирас объектларын булдыруга, үстерүгә һәм ремонтлауга юнәлтелгән; җирле өнәмияттәге автомобиль юлларын төзүгә (реконструкцияләүгә), капитал ремонтлауга һәм ремонтлауга юнәлдерелде	5
	проект иҗтимагый файдасы булмаган буларак бәяленә.	0
2.1.	Проблеманың актуальлегенә (кискенлегенә) :	

	бик югары проблема - халык буларак бәяләнә торган проблема проблемаларны хәл итү халыкның тормышын тәэмин итү артларын саклау һәм саклау өчен кирәк.	8
	югары проблема - халык тарафыннан җитди бәяләнә торган проблема. Аның карары булмау сыйфатта тискәре чагылыш табачак тормыш	7
	уртача - проблема халык тарафыннан сыйфатта бәяләнә актуаль, аның карары яшәү сыйфатын яхшыртуга китерергә мөмкин	6
	түбән - халык тарафыннан актуаль дип бәяләнми, ул актуаль дип бәяләнә алмый. кадар тормыш сыйфатын яхшыртуга китерми	0
2.1.	Өстәмә бюджет чыгымнарын гамәлгә ашыру зарурлыгы нәтижәләренә тоту (тоту) максатларында алдагы чорларда инициатив проект	
	юк	5
	әйе	0
2.1.	Инициатив проектны гамәлгә ашыру срогы	
	1 календарь елга кадәр	4
	2 календарь елга кадәр	3
	3 календарь елга кадәр	2
	3 календарь елдан артык	1
2.1.	Инициатив проект нәтижәләре «яшәү срогы»	
	5 елдан	4
	3 елдан 5 елга кадәр	3
	1 дән 3 елга кадәр	2
	1 елга кадәр	1
2.2.	Инициатив проектның оригинальлеге, инновациялелеге	
2.2.	Инициатив проект идеясенә үзенчәлекле булуы, гадәти булмавы	
	әйе	5
	юк	0
2.2.	Инновацион технологияләренә, яңа техник чышелешләренә плану	
	әйе	5
	юк	0
2.3.	Конкурста сайлап алуда катнашу өчен документлар әзерләүнең сыйфаты инициатив проект	
2.3.	Гаризага кушымта итеп бирелгән проект-смета (смета) документациясе булу (буенча объектлар төзү (реконструкцияләү), капитал ремонтлау, ремонтлау)	
	проект-смета (смета) документациясенә ихтыяҗ юк	10

	юк	0
2.3.	заявкага кушымта итеп бирелгән презентация материаллары булу	
	әйе	10
	юк	0
2.4.	Жәмәгатьчелекнең инициатив проектны эзерләүдә һәм гамәлгә ашыруда итнәшуы	
2.4.	Инициатив проектны гражданнар тарафыннан финанслашу дәрәжәсе	

	Инициатив проект бәясенәң 20 %ыннан	5
	Инициатив проект бәясенәң 15 %тан 20 %ына кадәр	4
	инициатив проект бәясенәң 10 %тан 15 %ка кадәр	3
	Инициатив проект бәясенәң 5 %тан 10 %ына кадәр	2
	инициатив проект бәясеннән 5 %ка кадәр	1
2.4.	Юридик затлар, шул исәптән социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмалар һәм индивидуаль эшкурлар инициативасы проектны финанслашу дәрәжәсе	
	Инициатив проект бәясенәң 20 %ыннан яисә социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмалар тарафыннан инициатив проект бәясенәң 5 %ыннан финанслашу	5
	Инициатив проект бәясенәң 15 %тан 20 %ына кадәр	4
	инициатив проект бәясенәң 10 %тан 15 %ка кадәр	3
	Инициатив проект бәясенәң 5 %тан 10 %ына кадәр	2
	инициатив проект бәясеннән 5 %ка кадәр	1
2.4.	Халык тарафыннан инициатив проектка ярдәм дәрәжәсе	
	инициатив проект гамәлгә ашырыла торган территориядә ирлек халкы саныннан 15 %тан	5
	инициатив проект гамәлгә ашырыла торган территориядә ирлек халкы саныннан 10 %тан 15 %ка кадәр	4
	инициатив проект гамәлгә ашырыла торган территориядә ирлек халкы саныннан 5 %тан 10 %ка кадәр	3
	инициатив проект гамәлгә ашырыла торган территориядә ирлек халкы саныннан 1 %тан 5 %ка кадәр	2
	инициатив проект гамәлгә ашырыла торган жирлек халкы санының 1 %ына кадәр	1
"Рейтинг критерийлары"		
нәтижеләре:		<i>«Конкурс сайлавын узу критерийлары» төркеменә кергән һәр критерий буенча инициатив проектка бирелгән баллар суммасы</i>
Инициатив проектны бәяләү		<i>нәтижә "(Конкурс сайлавын узу критерийлары)", нәтижә "(Рейтинг критерийлары)"</i>